

## Rutiner för vård av brukare med MRSA (*meticillinresistent*a *Staphylococcus aureus*) inom kommunal vård och omsorg

Utfärdare:	Anders Johansson, hygienläkare i samarbete med kommunernas Medicinskt ansvariga sjuksköterskor (MAS) i Västerbotten
Fastställande datum:	Uppdaterad 2016-02-10
Omfattning	Dokumentet gäller för personal och studerande i kommunal vård och omsorg i Västerbotten. Detta är ett komplement till Vårdhandbokens avsnitt om multiresistenta bakterier.

### Bakgrund

*Staphylococcus aureus* tillhör vår hudflora men finns ofta mer långvarigt i näsa/svalg. Den ger framförallt upphov till hudinfektioner men kan även orsaka svåra infektionstillstånd t.ex. blodförgiftning. Meticillinresistens medför att de antibiotika som vanligast används (betalaktamantibiotika) vid behandling av hud- och mjukdelsinfektioner alla är verkningslösa. Bakterierna har en förmåga att överleva länge i omgivande miljö. Utbrott och på kommunala boenden har beskrivits.

***Alla brukare har rätt till samma omhändertagande, bemötande och omvårdnad. Medicinsk utredning och behandling får inte hindras eller fördröjas på grund av MRSA.***

### Smittvägar

Smittspridning i vården sker genom kontaktsmitta via händer eller föremål som kontaminerats. Både brukare och personal kan smittas.

### Personal

Personal med sår, eksem, inklusive hörselgångseksem eller psoriasis avråds från att delta direkt i vården av brukare med MRSA. För ytterligare information se dokumentet Handläggning av multiresistenta bakterier bland vårdpersonal och vårdstuderande, se [www.vll.se/vardhygien](http://www.vll.se/vardhygien).

### Riskfaktorer för smittspridning av MRSA

Dessa kan variera för olika brukare och i olika situationer. De faktorer som innebär störst risk för smittspridning är:

- Skadad hud som sår, eksem, psoriasis, infekterade sår och operationssår
- KAD (Kvarliggande urinkateter) eller RIK (Ren Intermittent Kateterisering)
- Stomier, bukdränage, PEG, trakeostomi eller andra konstgjorda kroppsöppningar
- Brukare som inte kan tillämpa god handhygien (oberoende av riskfaktorer)

## Omhändertagande av brukare med MRSA

- Basala hygienrutiner ska tillämpas av all personal i alla vård, undersöknings-, och omsorgssituationer.
- Brukaren ska ha egen lägenhet/rum med egen toalett, dusch och tvättställ (undantag vid parboende).
- Brukarens personliga hygien och behandlingar ska utföras i den egna lägenheten/rummet.
- Sår ska vara täckta med rena förband.
- Brukaren får vistas i gemensamma lokaler under förutsättning att sår är täckta.
- Informera brukaren om vikten av god handhygien. Hjälプ vid behov personen med handhygien.

## Punktdeinfektion

Personal ska omedelbart torka upp spill av urin, avföring eller sekret. Rengör sedan noga med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med tensid.

## Utrustning som ska finnas i lägenheten/ rummet

För att kunna följa basala hygienrutiner och punktdeinfektion ska följande finnas på rummet:

- Handdesinfektionsmedel
- Plastförkläde/personbunden skyddsrock
- Handskar
- Alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med tensid
- Engångstorkdukar

## Anmälan, information och smittspårning

- MRSA är en allmänfarlig och smittspårningspliktig sjukdom enligt smittskyddslagen. Anmälan av nyupptäckt fall görs av behandlande läkare vilket dokumenteras på lämpligt sätt i både landstingets och kommunens journal. Ytterligare information finns i dokumentet Initial handläggning av nyupptäckt fall av MRSA i Västerbotten som finns på [www.vll.se/vardhygien](http://www.vll.se/vardhygien)
- Ansvarig läkare ska informera brukaren och eventuella närstående om bärarskap, innebörden av detta, gällande förhållningsregler enligt smittskyddslagen samt vilken läkare som ansvarar för uppföljning.
- Brukaren ska remitteras av ansvarig läkare till MRSA-teamet på Infektionskliniken, Nus för bedömning och fortsatta kontroller sker i samråd med Infektionskliniken.
- Vårdhygien kontaktas för medverkan vid information och eventuell smittspårning.
- *"MRSA information till patienter, smittbärare och närstående"* finns i en broschyr på [www.vll.se/vardhygien](http://www.vll.se/vardhygien)
- Ytterligare information finns på Smittskyddsläkarförningens hemsida, *"Smittskyddsblad till patient och ansvarig läkare"* se [www.slf.se](http://www.slf.se).

## Tvätt och avfall

- Tvätt läggs i brukarens tvättkorg och tvättas i maskin i den temperatur kläderna tål. Helst ska kläderna tvättas i 60°C. Kläder som tvättas i 60° kan tvättas gemensamt med annan tvätt. Vid lägre tvättemperatur ska tvättning ske separat. Ren och smutsig tvätt skiljs åt. Basala hygienrutiner ska tillämpas även i tvättstugan.
- Soppåsen försluts inne på rummet och hanteras enligt vanliga rutiner.

## Material/utrustning

- Begränsa mängden förbrukningsmaterial som förvaras i lägenheten/rummet.
- Materialet får inte användas till annan brukare.
- Utrustning som lyftsele, gångbälte, stetoskop, blodtrycksmanschett, termometer etc. ska vara personbunden. Denna typ av utrustning ska desinfekteras innan det tas ut ur lägenheten/rummet. Använd alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med tensid eller det medel som tillverkaren rekommenderar.
- Flergångsmaterial desinfekteras i spol/diskdesinfektor eller med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med tensid.
- Hjälpmedel: Om hjälpmedlet är synligt smutsigt görs det först rent med rengöringsmedel och vatten före desinfektion. Följ tillverkarens anvisningar. Desinfektera därefter hjälpmedlet med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med tensid

## Besökande

- Besökande rekommenderas att tvätta händerna före och efter besök men behöver inte bära skyddsrock eller plastförkläde.
- Besökande som deltar i omvårdnadsarbete informeras om basala hygienrutiner och tillämpar dessa.

## Måltider

- Brukaren kan serveras av personal i gemensam matsal.
- Porslin och bestick diskas i diskmaskin enligt vanliga rutiner.

## Daglig städning

- Rum inklusive toalett och dusch städas som vanligt med allrengöringsmedel och vatten.
- Brukarens egna städutrustning rengörs efter användning.

## Slutstädning vid flytt

- Flyttstädning görs med rengöringsmedel och vatten enligt rutin.
- Verksamheten har ansvar för att smittrening utförs, vilket betyder att toaletterum, säng och eventuellt sängbord samt hjälpmedel avtorkas med Perform.
- Kontakta gärna vårdhygien för ytterligare information.

## Undersökning/behandling utanför boendet

- Om behandling eller undersökning kan göras på boendet är detta att föredra.
- Informera personalen på mottagande enhet i god tid.
- I förekommande fall ska sår täckas med förband och urinpåse tömmas eller bytas.
- Eventuell rullstol/rullator ska vara ren.

## Inläggning på sjukhus

- Meddela sjukhuset/mottagande enhet att brukaren har eller har haft MRSA.

## Flytt till annan enhet/annat boende

- Meddela mottagande enhet i god tid innan brukaren flyttas
- Utskrivande enhet ska försäkra sig om att mottagande enhet har nödvändig information och kompetens som ska framgå i en samordnad vårdplan.
- Informera Vårdhygien i god tid innan brukaren flyttas så att mottagande enhet kan kontaktas.

## Hemsjukvård

- Tillgång till handdesinfektionsmedel, handskar, plastförkläde, flytande tvål och pappershanddukar ska finnas i hemmet
- Förvara höggradigt rena samt sterila förband i stängt skåp eller stängd låda hos brukaren. Förpackningarna kasseras när materialet inte längre behövs. Lagra därför inte större mängder material än det som går åt hemma hos brukaren

## Uppföljning och riskbedömning av smittsamhet

- MRSA-bärare bör så långt som det är praktiskt möjligt handläggas via MRSA-teamet på Infektionsmottagningen, Nus. I samråd med ansvarig läkare på infektionskliniken kan det bli aktuellt för boendets/hemsjukvårdens sjuksköterska att ta kontrollodlingar för MRSA på brukaren.
- Så länge brukaren har riskfaktorer för spridning enligt ovan bedöms smittsamhet kvarstå och kontrollodlingar är oftast inte meningsfulla.
- Det finns ingen definition på "smittfrihet" när det gäller MRSA. Individuell bedömning görs av MRSA-teamet på Infektionskliniken i samråd med Vårdhygien och Smittskyddsenheten.

## Vilka brukare ska provtas för MRSA?

För anvisning gällande vilka som ska provtas se dokument Screening av patient för multiresistenta bakterier på [www.vll.se/vardhygien](http://www.vll.se/vardhygien). Kontakta gärna Vårdhygien för samråd. För anvisning inför MRSA- provtagning [www.vll.se/provtagningsanvisningar](http://www.vll.se/provtagningsanvisningar).

Provtagningen bör om möjligt planeras så att resultat finns innan brukaren flyttar till boendet. I annat fall ska provtagningen ske snarast vid ankomst till boendet, kontakta brukarens läkare.